

KOMÁROM és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁG és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik vasárnap reggel. Előfizetési ár: Helyben: Vidéken: Egész évre . . . 4 korona Egész évre 5 K 20 fill. Fél évre . . . 2 " Fél évre . . . 2 " 60 " Negyed évre . 1 " Negyed évre 1 " 30 " Egyes szám ára 12 fillér.	HIRDETÉSEKET jutányosan számítva a kiadóhivatal veszi fel. Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szög 50 fillér. — Minden további szó 4 fillérrel több. — Nyilttéri közlemények jutányos díjazás mellett közöltek.	Szerkesztőség: == Pandató-utca 680. szám. == Kiadóhivatal: „Pannonia” könyvkereskedés Baross-utca 74. szám. Kéziratokat nem adunk vissza.
--	--	--

III. évfolyam

1906. június hó 10.

23-ik szám.

Munkában.

Duló viharok és sziklákat bontó szélvész nyomán ugyan a pusztulás jelei mutatkoznak, de az erős rázkódások, az elemek kemény tusája után a természet örök törvényeinél fogva tisztább, üdébb és éltetőbb légáramlat ömlik el a tájak felett, kisüt a napsugár s új egészséges lüktető élet csirái fakadnak.

Ezeknek a természeti törvényeknek rendje szerint megy végbe az emberi társadalom átalakulása is. A mikor egy nemzet életében az elnyomatás végső határhoz jutott, a mikor a szabad fejlődés elé a hatalmi önkény, a haszonlesés és telhetetlen önzés gátakat emel, a nemzeti társadalom mindannyiszor öntudatra ébred; az elszibbasztott szunnyadó örök életre kelnek, a melyeknek egyetlen mozdulatára a megromlott rendszer romba dől, megtisztul a légkör s új irányt vesz a társadalom.

A szabadelvűség czégére alatt hosszú időközön keresztül uralkodott hatalmi tulkapások, kegyelmet nem ismerő

erőszakoskodások s üresfejű kapaszkodók és apró stréberek szennyes üzemei már-már aggodalommal töltötték el a magyar társadalom tisztességes elemeit, a mikor a nagy nemzeti küzdelem hatalmas riadója harsogott végig az országon s a Kárpátoktól Adriáig a nemzeti érzés hatalmas lángja világította meg az elméket és tette indította a magyar társadalom minden igaz tagját. A nemzeti érzés száguldó vihara egyszerre elsöpörte azt a sok szemetet, a mit a romlott rendszer évtizedeken át felhalmozott. A gyalázatos rendszer épületének romjai ugyan még egészen eltakarítva nincsenek, alatta még ott mozognak, a kik pöffeszkedő göggel vetették oda jelszavukat mindenkinek, a ki czéljaik szolgálatába nem állott: „az egyik kezében abrakos tarisznya, a másikban korbács”!!!

A közéleti erkölcstelenség posványában nyüzsgő férgek életszivóssága szinte hámulatos; a naív lelkek azt hiszik, hogy már elpusztultak, pedig csak meghúzták magukat a hasadékokban.

Ámde most már munkában van

a magyar társadalom s az egész nemzet. A közélet mezején ha végig tekintünk, az ébredés jeleit látjuk; az élet-szervek működése megindult, a hosszú ideig tartó zsibbadást szabadabb vérkeringés váltotta fel, az emberek öntudata megerősödött, látása tisztult, ítélőképessége szilárdabb, gongolkozása szabadabb, tevékenységi vágya határozottabb formákat öltött s a közjólét előmozdításának gondolata munkássággal párosulva tölti el, hogy ezután azokat az eszméket megvalósítsa, a melyek az ország és a nép jólétét foglalják magukban.

Nagy feladatok várnak most a magyar társadalomra, nehéz kérdések megoldása előtt állanak a nemzeti eszmék harcrosai; a közélet terén és a közügyek intézése körül óriási munkát kell végezniök. A takarítás munkája nagy figyelmet, gondos körültekintést és rendkívüli éberséget követel. Erős, határozott jellemű, szilárd lelkű és akaratú férfiak egyesített erejére van szüksége az egész közéletnek, hogy megtisztuljon attól a ronda iszaptól, a melylyel az avult rendszer elborította. A sötét képek árnyai, mint kísértetek

„KOMÁROM és VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

H A D I C S E L.

— Irta: ZÖLDI MÁRTON. —

A török háború idején történt, hogy Ali basa a szultán megbízásából ismét rárontott Erdélyre. Az erdélyi rendek valamelyes intrikája kitudódott s a nagyur haragra lobbant.

Ali basa utasításai szigorúak voltak: teljesen letörni Erdélyt, aztán a szultán majd gondoskodik nekik olyan fejedelemről, akit nem tesznek ki az ablakba.

Ali basa ez alkalommal kiviszorongva látta felnyergelni a büszke, fekete harezi paripát. Egy csöpp kedve sem volt hadba szállani. Nem mintha a bátorsága esappant volna meg.

Magán természetű okokból jobb szeretett volna otthon maradni. A háremében ugyanis nagy renoválás történt. A basa nem az új szényegetek sajnálta otthon hagyni, hanem azt a szépséges spanyol leányt, kit méregdrágán vett meg egy barbár leánykereskedőtől.

Mert Ali basa hatvan éves korában is úgy tudott szeretni, mint egy siheder. Csak éppen finyásabb, válogatosabb lett a haladó

idő során. Ez alkalommal komolyan számolt illúzióival és konstata- hogy ennél ingerlőbb, kívánatosabb falatot még nem talált neki Allah! Áldotta is érte Allaht is, a prófétáját is.

Meg is becsülte az izletes falatot. Mint-hogy a főemuehckja már előregedett, siket és zsémbes lett, új eunokot szerződteget ugyanattól a barbár rabszolgakereskedőtől, ki ha drágán is, de mindig szőlid árut szállított.

Még egy hete sem mult, hogy a spanyol vonatkozású paradicsom gyönyöreit szöresölte, mikor a szultán háboruba küldte.

Menni kellett. A török hadvezéreket nem küldték penzióba nagy érdemrenddel, ha már szolgálatukra nem reflektáltak. A penzió fogalma akkoriban még ösmeretlen volt. Ellenben nagyon divatos volt a selyemzsinór, mely bizonyos fizikai magasságba emelte azt, akivel a szultán nem volt megelégedve.

A basák valóságos tojástanózt lejtettek a selyem zsinorok között. Aki véletlenül megbotlott az kiszendvedett.

Ali basa tehát, ha rossz kedvvel is, de habozás nélkül indult Erdélybe. Már három esatát vivott a szabad hajduk bérelt csapatával és a moldvai oláhokkal, de az erdélyi hadak vezetősége óvatosan kerülte a döntő ütközetet.

Ez a huzodozás nagyon ingerelte Ali basát, aki a fönt elmondott okokból idegesen várta a háború befejezését.

Élt akkoriban egy kalandos életű ember, kit Jónás Jánosnak hívtak, s aki huszonöt éves korában, nem tudni mi okból renegált. Mohamedánus lett s mint vándor dervis járta be egész keletet. Ez a renegát a Tisza partján született jóra való keresztény szülöktől. És ime — beteljesedett rajta a népdalnak a Tisza vizére vonatkozó igazsága:

Aki annak vizét issza,
Vágyik annak szive vissza.

A renegát kóbor dervis, mély bánattal a lelkén tört vissza hazájába. Szent elhatározás erlelődött meg lelkében: kolostorba vonulni, s holtig vezekelni büneért, a hite-hagyásért.

Csak-hogy itthon nem igen bíztak benne. A püspök elfogadta gyónását, megkeresztelte újra, abszolucziót is adott neki, de a kolostorba nem merte elhelyezni. Hátha még maradt rajta valami a Mohamedből . . .

Igy vélekedtek mások is. A renegátot nem lehet olyan könnyen szavahívető ember-számba venni.

Ezt ő maga is érezte, tudta. Elhatározta tehát, hogy megtérésének esattanós bizonyí-

ott mozognak még, hogy karmaik közé ragadják az elvesztett szerepet, mint a duvadak leskelődnek a független gondolkozásu polgárság nagy táborá közl. Ezért bármily kicsinyek és bármily gyengék is, nem szabad őket szemünk elöl eltéveszteni.

A sok szemét között, a mi közéletünk színterét elborította lehetnek még igazgyöngyök is, a kik tehát a komoly vezeklés útjára térnek, azokat lehetőleg meg kell menteni a magyar nemzet számára, mert hiszen sokan vannak, a kik nem voltak elég erősek, hogy az erőszak minden nemével rendelkező rendszer nyomásának ellenálljanak; a bátortalanok és félénkek a jövő felett való aggodalom és bizonytalanság közepette talán nem bírtak elég lelki erővel, hogy szembe szálljanak a sok gonoszsággal, avagy a kenyérkérdés kényszerítő hatása alól nem találtak kivezető utat, de lelkükben az eszmék elvek tisztaságát megtudták őrizni. Ezek elöl tehát nem kívánjuk elzárni azt az utat, a melyen a nemzeti ügynek szolgálatot tehetnek. Ámde azokkal szemben, a kik a nemzeti küzdelem leverésére mintegy felkínálták magukat s boldogulásukat a nemzet megrontásának vérdíjával akarták elérni s még ma is, habár nem is nyíltan, de annál nagyobb gonoszsággal az örökre eltemetett rendszert akarják feltámasztani és a nemzeti érzéssel ellentétbe helyezkednek — sem elnézésnek, sem kegyelemnek nincs helye. Ezt többször megmondottuk már és bárhogy rugdalódnak is, hirdetni fogjuk továbbra is. Akár tetszik, akár r u !

Nem csak a tisztogatás munkájában kell azonban részt vennie a független gondolkozásu polgárságnak, hanem igaz lelkesedéssel és hazafias

tűzzel vegyen részt mindenki az alkotás munkájában is.

Olyan nagy tér nyílik ugy a társadalmi, mint a közélet mezején a munkás kezek számára, hogy azon, kicsiny és nagy egyaránt érvényesítheti magát. A magyar ipar megteremtése mindenki számára ad munkát, sőt hazánk ipara csak ugy fejlődhetik s az osztrák ipar kizsákmányolása alól csak ugy szabadulhat fel az ország, ha mindnyájan kötelességünknek ismerjük a magyar ipar pártolását. Igazán megelégedett és boldog csak akkor lehet ez az ország, ha virágzó ipara és kereskedelme lesz.

A magyar ipar pártolásával a magyar kereskedelem felvirágzása is vele jár, mert hisz az idegen ipari gyártmányokért kivándorló milliók megmentése a kereskedelemnek is nagyobb lendületet ad. Gazdag országnak, a kereskedelme is gazdag.

Noha e tekintetben sokat várunk az államtól és kormányzattól is, de még többet várunk a társadalomtól, mert hiszen, ha a nemzeti társadalom veszi kezébe a munkát, ha társadalmunknak minden tagja igaz lelkesedéssel igyekszik előmozdítani az ország közgazdasági viszonyainak javulását, ha soha senki sem téveszti szem elöl azt, hogy hazai gyártmányokból élégitse ki szükségleteit, akkor a szenvedés és nyomor helyett jólét és boldogság virul a hazában.

Az a felbuzdulás, a mely érhető megelégedéssel tölti el társadalmunkat, ne legyen szalma láng, hanem, mint a nagy nemzeti eszmék lángoszlopa lobogjon elolthatatlanul.

Néhány szó a főgymnasium építéséhez.

Hála Komárom szab. kir. város, nemes Komárom vármegye és a hazafias Szent-Benedek-rend áldozatkészségének egyik legszebb álmunk, a komáromi főgymnasium a megvalósulás stádiumába lépett.

Hiába kísérelték meg bizonyos körök, melyek a főgymnasiumról évtizedek óta memorandumoztak — persze mindig csak a választások előtt — az ügyet a felekezeti kérdések felvetése által ismét ad Graecas Calendas elodázni, a felébredt nemzeti öntudat alkotó szelleme pehelyként fújta el utjából a megvalósulás elé eddig mesterségesen górdított s legyőzhetlennek hitt akadályokat.

Csak akarni kellett s az ügy diadalra jutott!

Megadatik tehát a mód Komárom szab. kir. város minden rendű és rangu polgárának arra, hogy legfőképpen kincsét, lelkének magzatját, kedves gyermekét a szülői ház pótolhatatlan melegénél lássa az ismeretekben s tudományokban előre haladni.

A főgymnasium létesítése mellett eddig felhozott egyik legfőbb érv — hogy a városban levő családok tisztviselői ne legyenek kénytelenek gyermekeik neveltetése érdekében városunkat mihamarabb itt hagyni, — szinte eltörpül azon sokkal fontosabb tény mellett, hogy ezentúl a legszerényebb sorsban élő szülő sem lesz megfosztva attól, hogy gyermekének magasabb, tudományos nevelést adhasson, a mitől eddig a miatt, — mert fiát főgymnasiumra küldeni nem volt anyagi tehetsége, — teljesen el volt űtve.

Akadnak nálunk is felületes gondolkozók, — kik a főgymnasium létesítésével a proletariatus szaporodásától tartanak.

Mily rövid látás! Az Egyesült Államokat, Angliát, Németországot talán a tudatlanság, iskolák hiánya tette nagygyvá!?

Nem! — aggodó uraim! — ezen államokat éppen az iskolák, a tudomány tették nagyokká!

tékát fogja adni. Beállított az erdélyi hadak vezetőjéhez és így szólt:

— Vitézlő uram! Minthogy tudom, hogy Ali basa a basák között a legveszedelmesebb s legravaszabb és a legtapasztaltabb hadvezér, én gondoskodni kívánok afelől, hogy két hétig távol legyen Erdélytől, mely idő alatt kigyelmekek uri kényelemmel ugrathatják széjjel hadait.

A vezér nagyott nézett a megtért renegátra, akit különben személyszerint ösmert.

— Noha ezt megcselekszi, mondotta, akkor a legszebb lovamat választhatja magának. És tetejében egy zacskó aranyat.

Még aznap este Ali basa sátorába egy kóbor dervis lépett... A dervisek mentől kóborlobbak és rongyosabbak, annál udvarképesebbek. A dervist nem kell bejelenteni még a szultánnál sem. Paszparturja van mindenfelé.

Mi jót hozol? kérdezte Ali basa, ki csöppet sem látszott rózsás kedvűnek.

Adervis hátra tette a két kezét és magasra emelte a fejét. Nyugodtan, szinte fölényesen beszélt.

A háremedből hozok híreket...

— Milyeneket?

Aki a rossz híreket megédesíti, az olyan, mint aki mézes piláfa mérget árusít. Én nyersen adom a jót is, a rosszat is.

— Beszélj!

A dervis nem kérte magát másodsor.

— Ali basa, téged álnokul rászédtek. Az az eunok, akit drága pénzen vettél nem eunok.

Ali basa dühösen pattant fel a puha kerevetéről. A szeme szikrákat szórt.

— Nem eunok? kérdezte.

— Nem.

— Egy csöppet sem. Olyan ember mint te vagy én vagyok, vagy azok kik veled hadba szállottak.

Ali basa a fogát vicsorgatta és a kardja markolatját szorongatta.

— És én arra az emberre biztam életem legdrágább kincsét.

A dervis bolintott a fejével.

— Ugy tettél, mint aki a csirkék mellé ölyvet űltet. Mert tud meg vitéz Ali basa, hogy az az ember szeretője annak a spanyol leánynak, akiért te annyi csengő arany piasztért fizettél. Egyebekben Allah nagy és Mohamed az ő prófétája...

A dervis elment anélkül, hogy meghajtott volna magát.

Ali basa azon az éjszakán nem hunyta be a szemét. Nem is gondolkozott máson, mint azon, hogy minő kinhalált szánjon annak a pszeudó-eunoknak, ki meggyalázta a háremét, ki szennyet hozott az ő földi paradicsomába. Lemoshatatlan, letörölhetetlen szennyet.

És elgondolta, hogy mekkorát fognak irigyei nevetni. A dolognak híre megy Konstantinápolyba, valószínű a szultán is megtudja. Mit ér az ő nagy dicsősége, vitézsége, sikere, ha még az öszvérhajtsárok is gunyosan fognak rajta nevetni.

S a kémek hajnalban jelentették, hogy az erdélyi hadak a távoli bérczek között bujkálnak. Eszük ágában sincs a biztos rejteket elhagyni. Azokat csak hetek, hónapok mulva nagy vesződéssel körülfárassal, ostrommal lehet csatára kényszeríteni.

És addig a háremében az ál-eunok szabadon dobzódhatik. Ingyen, potyára jut számára olyan élvezet, amiért Ali basa mesés kincseket fizetett.

Ali basa percéről-perczre jobban érezte, hogy ezt a lelki állapotot nem bírja ki. Ugy fojtogatta a torkát, mint a kőt l. Elszántan felugrott:

A proletariatus szaporodásának más oka van! S ez nem egyéb, mint hazánkban a magasabb képességet igénylő életpályák szűk tere.

Lendüljön fel csak az ipar, a kereskedelem a nyugati államokét megközelítő magaslatra, egyszerre kevés lesz nálunk a tanult ember.

Még egyszer örömmel üdvözljük tehát legszebb álmunk megvalósítását!

Most pedig térjünk át a kérdés realis oldalára.

Ugy értesültünk, nincs semmi elvi akadály annak, hogy az V. osztály már a jövő tanév elején megnyíljen.

Az intéző factorok mindnyájan egyetértenek abban, hogy egy osztályt ideiglenesen könnyen ellehet helyezni a mostani kis-gymnasium rajztermében. A pannonhalmi főpát ur csupán a miatt aggódik, hogy ha a főgymnasium épülete 1907. szeptember elejére nem készülne el, az akkor megnyíló VI. osztályt már nem lehetne hol elhelyezni.

A város lakosságának nevében kérjük az ügy intézőit, lázas sietséggel fogjanak a kérdés mielőbbi megoldásához, hogy a főpát ur aggályait eloszlassák oly módon, hogy a főgymnasium épületének elkészültét 1907. szeptember 1-ére garantírozzák.

Mert az V. osztálynak már a folyó év szeptember 1-én leendő megnyíltával 25—30 szegény családapát szabadítanak meg azon gondtól, kire bizzák gyermekeiket, de főképen miből fizetik majd idegen városban a koszt-pénzt!

Ez az egyik kérdés!

A másik a gymnasium czélszerű építése.

Az épület belső berendezéséhez nem szólunk. E tekintetben annyira meg vannak a kötelező szabályok, hogy a kultusz-ministeriumban ugyszólván készen van papíron a főgymnasium épületének mintája s belső beosztása.

De az épület külső elrendezéséhez már van némi mondani valónk.

Az már szuperált kérdés, hogy az épület másutt nem lesz, mint a régi női kórház telkén.

E telek nem oly nagy, mint általában gondoljuk, főleg oly monumentalis építkezésre.

Hallottunk olyasfélét, hogy az épület pavillonszerűleg a telek közepére tervezetik.

Alig hisszük, hogy e terv keresztül vihető legyen már csak azon okból is, mert a telek belső része a katonai kórház kertjére néz, a melyben tudvalevőleg a katonai járvány kórház van. Az új épület ablakainak tehát nem szabad a katonai kórház kertjére nyílni, — ez csak természetes dolog. E nélkül pedig a pavillon rendszer keresztül nem vihető.

Marad tehát két, jobban mondva egy lehetőség, — az, — hogy az épület utcai frontba épüljön. Am erre a megye utcai front nem elegendő, hanem frontnyerés czéljából a megye utcáról a Széna térre a kórház telek valamelyik oldalán új utcát kell nyitni.

Hogy melyik oldalán, ahhoz sem fér kétség! Az új utca a katonai kórház felé eső oldalon a már említett azon okból, — mert a katonai járvány kórház a kertben van, — nem létesíthető.

Marad tehát azon egy lehetőség, hogy ezen új utca az Aranyóssy-féle ház mellett nyitassék.

Financziális okokból a terv ellen komoly ellenvetés nem tehető.

Soha ily olcsón új utcát nem nyitottak még, mint a mennyibe ez kerülne. Az új utca ugyanis a kórházi telken túl csupán a Pály-örökösök Magyar utcai házához tartozó kert legvégéből nyerne el egy kis darabot s innen a Széna térre néző Dékán-féle telken keresztül vezetne a Széna térre. Az egész kisajátítandó terület alig tesz ki többet 250—300 □-ölnél. Igaz, hogy a Dékán-féle ház is kisajátítandó lenne a telekkel együtt, — ámde tekintettel arra, hogy az egész telek alig 130—140 □-öl s a ház alacsony régi

épület, — kisajátítási ára szemben egy felette szükséges új utca nyerésével szóra sem érdemes.

De az új utca nyitása mellett nem csak ezen érvek szólnak.

Minden középítkezésnél első feltétel, hogy az könnyen hozzá férhető legyen. Hogy állunk itt! Az új utca nyitása nélkül felépítendő főgymnasium a városnak a Kossuth-tér irányában elterülő nagyobb részéről csak a nagy forgalmu és szűk Magyar utcán s a Megyeház mellett húzódó Kórház utcán át nagy kerülővel volna megközelíthető, a mi már magában véve nagy hátrány. Ha pedig már azt is figyelembe vesszük, hogy a Komárom—érsekújvári vasut kiépítésével a már most is szűk Magyar-utca forgalma megsokszorozódik, a most meglévő utcák absolute nem lesznek elegendők a forgalom lebonyolítására. Már csak az új vasut forgalma szempontjából is szükség van egy új utcára, melyen a forgalom a Megyeház utcáról a Széna tér irányában közvetítség. Ez új utca asfalt burkolattal ellátva absolute nem fogja zavarni a tanítás menetét.

A győri és esztergomi főgymnasiumok teljesen az itt ajánlott modor és terv szerint épültek, jó lesz, ha az intézők erről némi tájékozódást szereznek magoknak.

Az új utca nyitásával városunk építkezése is lendületet nyerme, mert a Széna tér és Deák Ferencz utcára nyíló új iskola utca környékén elterülő üres telkeken és kertek helyén felette hasznosítható épületek és lakások épülhetnének; mert hisz a tanulókat a szülők szívesen helyeznék el a főgymnasium közelében. A város anyagi érdekeit is előmozdítaná a tervnek illetén módon való keresztülvitele, a mennyiben az új házak építésével új adóalapok keletkeznének, a Deák Ferencz utca kiépítése és szabályozása is végre-valahára megvalósítható volna.

Fel tehát a munkára! hogy a jövő tanév elején már főgymnasiumunk „Veni Sancte“-jén vehessünk részt.

Színház.

A szeszélyes időjárással tart színház látogató közönségünk is, hidegen, szinte bántó közönyösséggel veszi Mézei Béla társulatának működését. Nagyon gyakran fázva húzódik vissza az előadások látogatásától; kétségtelen ugyan, hogy az utóbbi hideg esték is befolyást gyakoroltak a színház látogatásra, de még ebben sem találjuk meg a közönség magatartásának indokát; mert hiszen a ki a színelőadások által nyújtott művelésben keres szórakozást, azt a hűvösebb esték sem tartják távol az előadástól. Azt sem mondhatjuk, hogy a társulat nem képes kielégíteni a művészi igényeket, mert Mezei Béla direktor mindent elkövet, hogy a közönség érdeklődését felkeltse és rokonszenvét megnyerje.

— Inkább a selyemzsinór!

Rendelelet adott, hogy nyergeljék a lovat. A hajnali szürkületben utra kelt s harmadnap este hazaért. Nem csinált semmi bevezetést. Nekiesett az eunok gyér hajának s irlalmatlanul ránczizgálni kezdte. Az eunok egy ideig szótlanul tűrte. Tudta hogy a nagyurak szeszélyesek, s hogy az alárendeltek tűrni kötelesek a szeszélyt.

A hajránczizgálás után pofonok következtek, azután pedig folytogatás. Ez utóbbit az eunok kissé tulhajtott szeszélynek minősítette, megfogta tehát a basa kezét, s csak ennyit kérdezett:

— Miért sujtas... angem haragoddal jó uram, a te hűséges eunokodat.

— Mit, te gazember, azt mered mondani hogy te eunok vagy? kérdezte Ali basa tajtékozó dühvel.

De most már az eunok ajka is habzott a méltatlankodástól. Mindent el tudott tűrni nyugodtan, csak azt az egyet nem, hogy eunokságában kételkedjenek. Ez több volt, mint amennyit szolgálkelle elviselni tudott. Rávetette magát a basára és leteperte. Aztán néhány siketnéma szolga segélyével bezáratta egy toronyba.

Abban a toronyban halt meg Ali basa, miután a szultán az eunok panaszára örültnek nyilvánította. Mert a szultán biznyságot szerzett szakembereitől a felől, hogy az eunok kifogástalanul eunok.

Az erdélyiekkel természetesen újra békét kötött, s a megtért renegát kapott egy zárkát valamelyik klastromban...

Mit igyunk? hogy egészségünket megő-
rizzük, mert csakis a **termé-**
szetes szénasavas árványvíz erre a legbiztosabb óvszer.
Elsősorban az I-sőrendű természetes szénasavas
natrontartalmú ásványvizet a MOHAI

Számos orvosi szaktekintély által ajánlva. Elismerő nyilatkozatok a forrás leírásának ismertető füzetében olvashatók. Háztartások számára másfél literesnél valamivel nagyobb üvegekben minden **kötés értékű, mesterségesen szénasavval telített viznél, sőt a szódaviznél is olcsóbb, hogy az Agnes-forrás vizét a legszegényebb ember is könnyen megszerezhesse és hogy bárki által olcsón beszerezhető legyen, már a vidéki nagyobb városokban is lerakatok szerveztettek. Kedvelt borviz!** ugyanott a forrás leírásának ismertető füzeté **ingyen kapható. A kezeléség.** — Kapható minden fűszerüzletben és elsőrangú vendéglőben.

3 **ÁGNES-**

FORRÁS-t, mely ideges gyomorban, légső-, tüdő-, gyó-
hólyagbántalmak eseteiben 26 év óta kitűnő eredménnyel vese- és
náitátik és ragályos betegségek³től, mint
typhus, cholera megkíméltettek azok, akik közönséges ivóvíz he-
lyett a bacteriummentes mohai ÁGNES-forrás vízzel éltek.

Avagy talán annyira szegény volna városunk lakossága, hogy e nemes szórakozást meg kell vonnia magától s a színművészet pártolására a nyári színi évad alatt sem képes meghozni azt az áldozatot, hogy a színművészetet fenntartsa. Ez szegénye volna városunknak. De hát ezt nem is hiheti el senki, mert vannak gazdag kereskedőink, jómódu iparos osztályunk és a viszonyokhoz mérten dotált nagy tisztviselői karunk, a színművészet azonban ritkán, csak úgy elvétve látunk néhányat közüllök.

A város haladása és fejlődése, a művelt társadalom felfogása leginkább abban nyilvánkozik meg, hogy a kulturális intézmények iránt milyen érdeklődést tanúsít. A magyar színművészet pedig még mindig a nemzeti kultúra szolgálatában áll. Csaknem szegénykezve vesszük a tollat kezünkbe, a mikor mint az események kronikásai színművészeink hanyatlásáról kell beszélnünk. Annál csodálatosabb a közönség közönyössége, mert a mikor a haladással még nem is dicsekedhetett városunk, akkor sokkal nagyobb pártolásban részesítette a színtársulatokat, mint az utóbbi években.

Végre is a város tekintélye és jó hírneve is megköveteli, hogy a viszonyok a színművészet pártolása körül is javuljanak.

Nem hagyhatjuk észrevétel nélkül különben ezt, hogy az a csipkelődés, a melyet egyik lapársunk színházi referense folytat s az a modor a melylyel az igazgatóról beszél sem a színművészetnek nem használ, sem a komoly, elfogulatlan kritika mértékét meg nem üti. A színházi kanapé pör és mende-monda táplálása a higgadtan ítélő sajtónak nem feladata.

Szombaton, június 2-án Soupe F. szép zenéjű operetteje „Boccaccio“ eléggé nagy közönség előtt került előadásra. Az előadás élénken és gördülékenyen folyt le. *Honti Elma* (Fiame-ta) szerepében nem csak művészi játékkal ért el nagy sikert, hanem iskolázott, tiszta és erőteljes hangját is elragadóan csillogtatta, kedves énekével pedig teljes hatást ért el. A társulatnak e tehetséges, művészi képességgel megáldott tagja életet, elevenséget önt szerepébe s szinte önkénytelenül is meghódítja a közönséget, de nem is volt ez fukar az elismeréssel, hanem sűrűn megtapsolta és lámpák elé hívta a művésznőt. *Komáromi Margit* (Izabella) sok hévvel kifogástalanul játszotta meg szerepét s általában megérdemelte az elismerést. *Szilassi Etel* (Boccaccio) a czimszerepben élénk játékkal ért el nagy sikert. A közönség kedvenczét szívesen tüntette ki az elismerés tapsaival. *Radványi Dezső* (Pietró) élethűséggel játszott, éneke pedig rendkívül sikert ért el. Erőteljes és kellemes hangja kiállja a zenei bírálatot, csak az a kár, hogy szókijéte tompa s hangja mellett elvész. Az arczpirosító festékkel pedig

takarékoskodhatna. Nagyon jók voltak Rátkay Sándor, Ágotai Ferencz, Szathmáriné és Baranyai Ferencz.

Vasárnap, június 3-án, pünkösd első ünnepén két előadás volt zsufolt ház előtt. *Délután* a „Tavaszi“ Strausz J. operetteje. *Este* a „Gül-Baba“ Martos F. és Huszka J. operetteje. *Honti Elma* (Leila) most is rendkívül sikerral játszott. Moly Margit, Rátkay Sándor és Ágotai Ferencz nagy tetszést arattak. A közönség általában jól mulatott.

Hétfőn, június 4-én pünkösd második napján délután népelőadásban „Smolen Tóni“ Este Berezik Árpád 3 felvonásos népszínműve a „Paraszt kisasszony“ telt ház előtt került színre. Az előadás elég szép sikert aratott. *Szilassi Etel* (Jolán) játéka mind végig nagyon jó volt. Radványi (Fátyol Gergely) helyes alakítással játszott. Krasznai (Rezeda) kissé nehezen találta bele magát szerepébe. Az előadás sikeréhez különben a szereplők mindnyájan hozzá járultak. Taps természetesen volt bőven.

Kedden, június 5-én gyér számú közönség nézte végig Lehár Ferencz kedves operettjét a „Drótos tót“ Az előadásról sem sokat mondhatunk, vontatottan indult meg s csaknem végig döcögött. A szereplők kedvetlenek voltak. Rátkay S. Fiefferkom szerepében türethető volt, de nagyobb hatást nem tudott elérni. *Szilassi Etel* elég kedvesen és sok igyekezettel játszott, de ő sem tudott életet önteni az előadásba. Harmath Zseni és Ágotai érdemelnek ezenkívül megemlítést.

Szerdán, június 6-án Radványi Dezső jutalom játékaul az örök szép operette „Kornevilli harangok“ nagyon kis számú közönséget vonzott. Az előadásban is meglátszott a szereplők kedvetlensége. De hát az nem mentheti a szereplőket, hogy nem volt közönség és azért játszottak kedvetlenül. *Honti Elma* (Germaine) kivált a többi közül s egy játéka, mint énekével sikert aratott s megérdemli az elismerést. A művésznő minden szerepében tudással és ambícióval játszik. *Szilassi Etel* (Serpolettó) szintén élénk játékkal tünt ki, megemlíthjük még Radványit, Ágotait és Rátkayt, a ki eléggé jól játszott.

Csütörtökön, június 7-én megint csak kis közönség előtt Martos F. és Huszka J. operetteje, az „Arany virág“ ment, de már nagyon jó előadásban. *Harmath Zseni* a (Stone Ellen) a nála már megszokott kedvességgel és bájjal játszotta szerepét és igen szépen énekelt. *Szilassi Etel* (Arany virág) tüzzel, jó alakítással vitte színpadra szerepét s tetszést aratott ügyes tánczával, amit meg is kellett ismételnie. A közönség viharos meg meg ujló tappsal tüntette ki. *Szentirmay Béla* (Gould Harry) kifogástalanul adta az amerikai milliardost épúgy Radványi D. Bepi szerepét, sok humorral fűszerezte Ágotai Ferencz (Potyoviev) szerepét. Az összes szereplők hozzájárultak az előadás sikeréhez.

Pénteken, június 8-án fölig telt ház, szép páholy közönség nézte végig Herczegh Ferencz künő vígjátékát a Gyurkovics lányokat. Az előadás nemcsak hogy művészi színvonalon állott, hanem mindvégig remek volt, ritka sikerrel és oly könnyed gördülékenységgel folyt, a melyet nem mindennap látunk. Az előadás megérdemelte volna, hogy zsufolt ház nézze meg. Az összjáték, pontos, kifogástalan volt. *Harmath Zseni* annyi elevenséggel, bájjal és élethűséggel alakította meg. Miért, hogy méltán megérdemelte az elismerést. *Illés Magda* (Katalin) szintén hű alakítást és művészi játékot mutatott be. *Szentirmay Béla* Horkayt felette ügyesen alakította meg s teljesen elemében volt és a közönség tetszését vívta ki. *Szathmáry Lajos* egészen kedélyes ezredes lett, s pompásan játszott, *Szathmáryné* az özvegy szerepét dícséretesen töltötte be. *Soltész Ferike* szintén nagyon kedves volt s egy szép csokrot is kapott. Krasznay (Sándorfi) szerepében eléggé ügyes volt. Ügyesen játszott Baranyai is Ágotai pedig eredeti humorával keltett tetszést. Az est teljes sikert ért el.

H i r e k.

— **Személyi hír.** Szász József városunk országgyűlési képviselője a pünkösdünnepet városunkban választói körében töltötte és a dalegyesület első estélyén is megjelent.

— **A Függetlenségi kör meghívása.** Érsekújvár város közönsége *f. évi jun. 17-én leplezi le Kossuth Lajos szobrát*, Rákóczy, Beresényi és Bottyán emléktábláit. A szoborbizottság meghívta az ünnepélyre Komárom város és vármegye törvényhatóságát és meghívta a *Függetlenségi kört* is. A kör elnöksége ez uton tudatja a meghívást a kör tagjaival, kiket a megjelenésre kér és vár az érsekújvári szoborbizottság. Jelentkezéseket *június 14-ig fogad el* a szoborbizottság illetve helyben a *kör elnöksége*, hol az ünnepély sorrendje is megtudható.

— **Dalegyesületünk estélye.** Dalegyesületünkbe, mely hajdan társaséletünk központját képezte újra felpozsdult az élet. Daczára a hűvös időnek a pünkösd napján megtartott első nyári mulatsága pompásan sikerült. A dalegyesület tagjai igen szép számmal jelentek meg s társadalmunk több előkelő tagját láttuk ott. A működő kar két dallal szerepelt, a mivel nagy tetszést is aratott. Csakhamar megkezdődött a tánc s aranyifjuságunk kitétt magáért, ugyannyira, hogy a hölgyek nem panaszkodhattak a miatt, hogy nem táncoltak. A fiatalság egész tüzzel s fáradhatlan kitartással táncolt a késő éjjeli órákig. A társasélet eleven hullámozása és élénksége jellemezte az első nyári mulatságot és a régi szép időnek kedves emlékeit idézte fel. A mulatságon ott voltak: *Asszonyok*:

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZÜ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

Aranyossy Lászlóné, Bindernics Józsefné, Czike Dénesné, Daniss Józsefné, Fektor Györgyné, Hirány Györgyné, Ipvitz Józsefné, Ivánfi Gézné, Korén Józsefné, Kurzmán Samuné, Mandelik Sándorné, Nagy Jánosné, Reviczky Béláné, Ruff Béláné (Székesfehérvár), Ruzicska Józsefné, Sztráska Györgyné, Schlamminger N.-né, Zsindely Ferenczné, Zámbo Gézné (Halas) stb. *Kisasszonyok*: Bindernics Ilonka, Damján Ilonka (Győr), Ekkert Ella, Fektor Mariska, Güntner Irma (Győr), Hirány Mariska, Ivánfi Annus, Komjáthy Blanka, Korén Olga, Kőrös Ida, Kurzmán Ida, Mandelik Ilona, Mildschütz Adolfin, Nagy Manca, Prudovics nővérek (Ersekújvár), Ziegelhoffer Emma.

— **Megbízások.** A földmivelésügyi miniszter Krick Aladár jószágigazgatót a kishéri ménésbirtok igazgatóságának vezetése alól felmentvén, a bábolnai ménésbirtok Ruisz Gyula jószágfelügyelőt pedig a ménésbirtok igazgatóságának vezetése alól felmentvén, a kishéri ménésbirtok igazgatóságának vezetésével bizta meg.

— **Kenézy Csátár jubileuma.** A jeles tollu poétának, Kenézy Csátár győri királyi pénzügyigazgató helyettesnek harmincz éves tisztviselői működésének jubileumát e hó 1-én igen szépen ünnepelték meg Győrött. A győri társaság tagjai mintegy százan jöttek össze a Fehér Bányai üvegtermékben az ünnepelt üdvözlésére. Kenézy Csátár városunk társadalmának is kedvelt egyénisége volt itteni illetékszabási hivatali főnöksége idejében s ma is szívesen emlékszünk rá vissza. Jubileuma alkalmából mi is őszinte szívvel csatlakozunk az ünnepelőkhez.

— **Kossuth szobor leleplezése Érsekújváron.** Nagy és fényes ünnepségek keretében adózik Érsekújvár város a nemzet hősei, a szabadság megdicsőült nagyjai emlékeztetének. E hó 17-én, jövő vasárnap országos ünnepségek keretében fogja leleplezni Rákóczi, Bercsényi és Bottyán emléktáblát, Kossuth Lajos és Czuczor Gergely szobrát. Az ünnepség a kormány és a törvényhozás mindkét házának részvételével megy végbe. E helyütt is megemlítjük, hogy a szoborbizottság az ünnepélyre a Komáromi függetlenségi kört is meghívta. Kívánatos volna, hogy az ünnepségen a kör tagjai minél többen jelenjenek meg.

— **Perjelválasztás.** A Szent-Benedek-rend tagjai a napokban adták be szavazataikat a perjeli tisztségre. A rendtagok Hajdu Tibor pannonhalmi tanárt, Lingl Valérián balatonfüredi fürdőigazgatót és Darvas Orbán soproni főgimnáziumi igazgatót jelölték, kik közül Fehér Ipoly v. b. t. t. főpát nevezi ki az új priort.

— **Végzetes szerencsétlenség.** Súlyos baleset érte folyó hó 5-én Kathona Géza jelzőkölszónközvetítőt, városunk szülöttét Piskéről automobilon jött hazafelé. Utközben azonban gépjével együtt az árokba fordult és kitorla a lábát. Kathona Gézát az esztergomi kórházban ápolják. Kívánatos városszerte igaz részvétet keltet.

— **Tanítógyűlés Ó-Szőnyön.** A Tata és Kishér vidéki róm. kath. néptanítók egyesületének kishéri köre szerdán tartotta tavaszi közgyűlést Ó-Szőnyben. A gyűlés 1/2 10-kor szentmisével kezdődött, melyet Veninger Ernő Ó-Szőnyi esperes végzett. Utánna a nemzeti lobogókkal díszített iskolába vonultak, hol Esztergályos József elnök a gyűlést rövid, de szépszavakkal nyitotta meg, mely után átadta a szót Veninger Ernő esperesnek hogy ki-magyarazza azon okot, mely végett a gyűlés Ó-Szőnybe tétetett. Ugyanis Hegedűs János ószőnyi kántortanító most töltötte be tanítóskodásának 30 esztendejét. Kiemelte nevezetnek a lefolyt idő alatt kiváló szorgalmának s tevékenységének érdemeit úgy az egyház, mint a közélet terén. Ezek után Esztergályos József a kör nevében üdvözölte a jubiléust. Utánna Király Károly üdvözölte néhány társa nevében, kik 30 év óta mellette működnek. Ezután

Pásztor Imre üdvözölte őt a Komáromvármegyei tanítótestület nevében. Utánna a hitközség gondnoka köszöntötte, föl szép szavakban a hitközség nevében. Majd az ifjusági egyesület nevében egy ifju köszöntötte őt, mikre a jubiléus megható szavakkal mondott hálás köszönetet. Tanítóársai igen szép albummal lepték meg őt, melynek átadásakor örömkönnnyek hullottak a meghatót jubiléus szeméből. Oly megható szép volt ezen kis ünnepély, hogy soknak könnye kicsordult azon látvány fölött, hogy mennyire ragaszkodik, tiszteli egy hitközség azon tanítóját, kiről tudja s látja, hogy ő érte mennyit fáradozott. Ezek után kezdődött a tulajdonképpeni gyűlés. Turcsák Tádé mocsai oszt. tanító tartott vitatételt az új tantervről. Utánna Veninger Ernő esperes tartott előadást a módszertani megfigyelésekről. Ugyanis az irás, olvasás, számolás tanításnál levő hibákat magyarázván, melyből gyönyörtien tanulhattak mindnyájan. Még Pócs László ácsi oszt. tanító tartotta értekezését nagyon is tuiságig hajtva a „Mily ujtások szükségesek a népoktatás terén.“ Előadó fiatal tanító nagy hévvel adta elő ezen ügyet, amely manapság még teljesen kihihetetlen. Végül elnök a gyűlést bezárván, mely után fehér asztalhoz ültek, hol felköszöntőkben nem volt hiány. Elsőben is Veninger Ernő esperes gr. Széchenyi Miklós győri püspökre emelte poharát. Majd Balics Antal egyházmegyei főtanfelügyelőt élte, ki megleghangu levélben is üdvözölte Hegedűs János kántortanítót. Késő esti órákban kezdett oszladozni a tanítótagok, kik szívélyes bucsut vettek a jubiléustól.

— **Színházi heti műsor.** Vasárnap d. u. 3 1/2 órákor félhelyárral: Aranyvirág. Este 8 órákor Géczy István új énekes népsziműve először: A fekete rigó. Hétfőn Csöpség. Kedden Tiszturak a zárdában. Szerdán, Három Ajax. Csütörtök délután 3 1/2 órákor félhelyárral Drótos tót. Este 8 órákor A cigány. Pénteken Doktor ur. Szombaton Ripp—Ripp.

— **A jó fiú.** *Lőrinczy György* úrról, a még komáromi tanfelügyelőről, szárnyal a hír ismét, a ki Kubinyi Géza megyefőnök állítólagos esküvőjénél Pulay Géza és Steiner Mihályval egy asztalban, a vármegye hazafias közönségétől, a jó villámai és szitkai között tündetőleg lobogtatta zsebkendőjét. A tanfelügyelő úrról a Budapesti Hírlap tegnapi számában ugyan is a következő kis önhirt találtak: „*Lőrinczy Györgynek*, a kedves, értelmes magyaros elbeszélőnek *Gereblyém alul* című új kötete révén átalapoztuk egy feltűzött régi kötetet, mely tőle már közkezen forog. Egy kissé andalogni kívántunk abban a méla, rezignált világban, a melyben alakjai lélekenek, a mely egyszerűségével, őszinteségével és tisztaságával úgy meg tudja hatni az emberi szívet. Ez a naiv és lelkes elbeszélő, a ki teljes életét a magyarság kultuszában, e kultusz munkáiban töltötte, elsőb mint a felsővidéki kultúregyesület titkára, majd mint tanfelügyelő és mindig mint író: ez a naiv és lelkes ember a sorstól abban a keserű tréfában részesült, hogy mint szegény hivatalnok a nemzeti küzdelem utolsó szakában főispánnak a feje tetejére kapta — *Kubinyi Gézát* Komáromban (†). Persze, hogy ennek a fekete embernek árnyéka ráborult a szegény íróra. Mikor a *Gereblyém alul* című kötetének hangban borongós, léleken nyájas elbeszéléseit olvassuk, szinte fájó szívvel gondolunk arra: mint kerül ki a szegény fiú a kaján sors e gereblyéje alul. Reméljük ép lélekkel, reméljük elbeszélő kedvének csorbája nélkül, s kívánjuk, hogy hasonló próbák ne várjanak rá szerény hatáskörében, a hol épp oly lélekkel teljesíti kötelességét, mint íróasztala mellett a tollával“.

— **Adományok a vármegyei könyvtár részére.** A vármegye tavaszi közgyűlése Kossár Dezső dr.-nak, Farkas Benő dr. tiszti főorvosnak és Alapi Gyula levéltárnoknak, kik a vármegyei könyvtár gyarapításához nagyobb adományokkal járultak, köszönetét nyilvánítja. — Május hóban a könyvtár a következő könyvadományokkal gazdagodott.

Darányi Ignác miniszter ur Ónagyméltósága 1 k., Muzeumok és Könyvtárak Országos főfelügyelőisége 3 füzet, Kálmán Rudolf főispán ur Óméltósága 1 k., Országos Magyar Gazdasági Egyesület 1 k., Ghyczy Kálmán banktisztviselő ur 36 k., Császár Ernő dr. budapesti tanár ur 1 k., Ruisz Gyula bábolnai jószágigazgató ur 1 k., Doma István törvényszéki aljegyző ur 1 kötet könyvet adományoztak. A szíves adományokért őszinte köszönetét nyilvánítja Ghyczy Dénes alispán.

— **A M. V. E. komáromi fiókjának** társadalmi szakosztálya f. hó 2-án a vármegyei ház kistermében ülést tartott, melyben az egyesület javára május 27-én rendezett tombola bevételei és kiadásai számoltattak el. A tombola tiszta jövedelme 201 koronával gyarapította az egyesület vagyonát. Ugyanakkor ülésezett az egyesület női szakosztálya is, elhatározván, hogy július hó 1-től kezdve lehetőleg csakis oly üzletekben vásárolnak, melyek az egyesületi védőtáblát beszerezték.

— **A Muzeum gyarapodása.** Bangha János ur komáromi lakos 1 darab nagy ezüst vitézségi érmet, 15 darab különféle érmet és egy porcellán pipát adományozott a múzeumnak. Az adományozást hálás köszönettel nyugtatja Baranyay Géza igazgató.

— **Evezős verseny városunkban.** A június 24-iki evezős-verseny alkalmából Sportegyletünk a vendégek tiszteletére ünnepséget és este táncmulatságot rendez. A délelőtti folyamán keresztek meg Asztalos Béláné, Forgó Ignáczné és Kirchner Gyuláné urasszonyok az egyesület három csónakját, a mit a sportkerti klubházban villásreggeli követ. Este pedig a verseny után a Dalegyesület helyiségében vacsora, utána a kis Dunán lámpionos evezős felvonulás, később tánc ugyancsak a Dalegyesület helyiségében. Azt hisszük, hogy ez az ünnepség és mulatság, tekintve sportegyletünk tevékenységét, sikerülni fog.

— **Felülfizetések.** A komáromi keresztény szocialisták építő szakosztálya által e hó 3-án rendezett mulatság alkalmával felülfizettek: Nagy Mihály 18 K. Grosz Mihály 8 K. N. M. 9 K. ifj. Russay József 5 Kor. Boldoghy Gyula, Lángsádl Lajos, id. Russay József, Dr. Mike Lajos és Horváth Tibor 4—4 K. Nagy András, Kucsera József 3—3 K. Viderman N., Stenger Gusztáv, id. Pílec Károly, Fehér János 2—2 K. Gidró Bonifác, Horváth Kristóf, Berki Zsigmond, Reihner András, Both Lajos, Vörös Mihály, Reihner Mihály, Shulcz Antal, Komáromi N. Spacsek József, Kalobusz István, ifj. Pílec Károly építő m. Dr. Nagy Ferenc, Soóthy Ferenc, Komáromi Kálmán építő m., Komáromi József, Sovány Lajos, ifj. Lángsádl Lajos, Bernek József (Bpest) 1—1 K. Widinszki Géza, Tóth Géza, Csollány János 50—50 fill. N. N. 40 fill. Kalabusz József, Vigh Silveszter, Vizmeg Márton, Prágai József, ifj. Píczár Károly 20—20 fill. Összesen 95 K. 90 fill. a melyért ezuton is hálás köszönetét fejezi ki az egyesület.

— **Geológusok kirándulása.** Junius 1-én a Budapestről 9 és 1/2 órákor érkező személyvonattal dr. Koch Antal és dr. Lörentey Gábor egyetemi tanárok vezetése alatt egy tudós kis társaság, geológiai tanulmányozás céljából rándult ki Tatára. A társaság tagjai az nap a kálvária kőzeteit tekintették meg a vezető professzorok magyarázatai mellett, majd a két város nevezetességeit. Délben az ebéd, valamint este a társasvacsora Szarvaséknál volt, 2-án a kiránduló társaság Tatabányán tanulmányozott, 3-án Sütőre rándult át, kedden pedig visszatért Budapestre.

— **Elvi jelentőségű határozatok.** A *horok eredetiségére* és származására utaló czéggjelző valódiságát a czégtulajdonosnak a bejegyzés alkalmával hitelt érdemlő módon igazolnia kell. — *A hitellező a költött pénzt* a fizető adósnak arra a tartozására tartozik fordítani, melyre azt akár kifejezetten, akár a körülményekből kivehetőleg fordítani kívánta.

— **Munkás egyesületi multság.** A komáromi keresztyén szocialis munkás-egyesület mely Dr. Mike Lajos ügyvéd elnöklete alatt most a tavaszon alakult meg, s a melynek építő szakosztálya máris 170 tagot számlál a társas élet terén is nagy tevékenységet fejt ki. Az egyesület építő szakosztálya Pünkösöd első ünnepén saját alapja javára a kat. Legényegylet helységében igen látogatott és szépen sikerült multságot rendezett. Az egyesület vezetősége s előkelő iparosaink jelentek meg a multságon s sok szép aszszony és szép leány. A multság kedélyes vidámsággal folyt le s csaknem reggelig járták a tánczot.

— **A polgári leányiskola vizsgarendje.** Junius 15 és 18-án magánvizsgák, délelőtt 8—12-ig írásbeli, délután 2—5-ig szóbeli. Junius 16-án délelőtt 8—11-ig a római katolikus, 10—11-ig az evangélikus református, 11—12-ig az ágostai hitvallásu evangélikus, délután 3—5-ig az izraelita tanulók hittanvizsgálója. Junius 19-én délelőtt 8—12-ig az I., junius 20-án délelőtt 8—12-ig a II., junius 21-én délelőtt 8—12-ig a III., junius 22-én délelőtt 8—12-ig a IV. osztály vizsgálója a többi elméleti tárgyból, junius 13-án délután tornavizsga az összes osztályoknak, junius 22-én délután 3—5-ig vizsga a francia nyelvből az összes csoportoknak, junius 24-én délelőtt 9 órakor záróünnepély. A tornavizsga nem nyilvános, a többi vizsgákon a t. szülőket és tanúgy barátokat szívesen látja az igazgatóság.

— **A győrmedvei komp f. hó 4-iki reggel** óta a Duna vizének magas állása és rohamos áradása következtében nem közlekedik.

— **Drágul a szén.** Prágai jelentés szerint a cseh barnaszén árát július 1-től kezdve tonnánként 40 fillérrel emelték; de még további áremelés is várható.

— **Darányi az idegen vadászberliők ellen.** Darányi földmívelésügyi miniszter elrendelte, hogy, mint az korábbi minisztersége idejében is volt, a kincstár tulajdonában levő vadászterületek vadászati jogának bérbeadásánál *külföldi állampolgárok figyelembe ne vétessenek.* Így tehát Magyarországon ezentul idegenek nem fognak vadászhatók az erdészeti pénztártól bérelhetni.

— **A kamarai képesség és a kamarai beltagság.** A kereskedelmi miniszter f. évi május 11-én 19.105 szám alatt érdekes, elvi jelentőségű döntést hozott, kimondván, hogy kamarai beltaggá csakis olyan kereskedő vagy iparos választható, aki kereskedését vagy iparát legalább három éven át állandóan a kamara székhelyén folytatja. Az olyan kereskedő és iparos, kinek a választói névjegyzék összeállítás napjáig nem volt cselekvő vagy számottevő választó joga, de ezt a választás napjáig megszerezte. cselekvő és számottevő választói jogával élhet.

— **Konverzió.** A 3%-os magyar jelzálog-sorsjegyek konverzióját a Komáromvidéki takarékpénztár bankszta, mint a Magyar Jelzálog Hitelbank megbízottja teljesen díjmentesen látja el. A 3%-os magyar jelzálog-sorsjegy tulajdonosok saját érdekükben forduljanak mielőbb fenti intézethez, nehogy a konverzió elmulasztása által érzékeny kárt szenvedjenek.

— **Szerencsétlenség.** Folyó hó 2-án a Szentpéter község határában levő Adler, Glanz és Társa cég téglagyárában B. Varga Lajos izzai lakos a munka beszüntetése után kalapját a sárgyuró gőzgép tengelye mögé tette, ahonét e hó 5-én kivenni akarta, a mikor is a tengely elkapta ruháját s ezzel együtt jobb felső karját is, a minek csontját eltörte. A vigyázatlan embert az „Emberszeretet”-ben ápolják.

— **Jó tanács minden asszonnak,** aki olcsón izlettessé akarja tenni ételét. Használja a régóta bevált Maggi-féle leves és ételízest! Tálalásnál néhány csepp az ételhez adva azonnal meglepő jó ízt ad ennek. Az ízesítő nem főzendő az étellel!

— **Bünt követ el** mindenki saját maga és családjá ellen. ha szellemi és testi rugékonyságát, izmait és idegrendszerét nem ápolja, elhanyagolja, amikor oly szer áll rendelkezésükre mint *aszékely havasi Indaszesz* mely a testet frissíti, üdíti, az izmokat edzi és az egész szervezetre jótékony befolyást gyakorol. Megóvja a testet a nyári meleg kár hatásai ellen és legjobb szemnek bizonyult mindennemű meghűlésből eredő bajok ellen is, mint fejfájás, tagszagatás, nátha, stb. Enyhíti sőt a legtöbb esetben megszünteti a csuzos bántalmakat is. Kapható mindenütt 2 és 1 koronás üvegekben, Készíti Balázsovich Sándor Korona gyógyszerháza Sepsiszentgyörgy.

— **Hasznos tudnivalók.** Az orvostudomány tanítja, hogy az egészséges emberi szervezetnek naponként egy liter vízre van itatul szüksége. Ez a víz szolgál ugyanis a bevett ételek hígítószerül. E nélkül ugyanis a szervezet a megemésztett táplálékokat hasznosan feldolgozni nem tudja. Minthogy azonban a táplálékokkal a gyomorba minden esetben igen sok és különböző betegség csirája is bejut, fontos, hogy itatul olvan víz használ-tassék, mely bakteriummentes legyen, tehát azon csirákat ne szaporítsa, másrészt a táplálékokkal bevett bakteriumokat a gyomornak megölni segítse s végül, hogy a víz a gyomrot ne rongssa. Be van igazolva, hogy ilyen célokra a mohai ÁGNES-víz végtelenül alkalmas, mert teljesen bakteriummentes.

Másodsor, minthogy szénsavat tartalmaz a bakteriumok mérgező hatását lerontja. És végül, minthogy a gyomrot alkalmasan izgatja, egyrészt étvágyat csinál, másrészt bőséges elválasztását okozza azon gyomornedveknek, melyek azon kártékony bakteriumokat megölik. A mohai ÁGNES-víz fogyasztását különben is ősszel és tavasszal kiváltképpen lehet ajánlani. Ekkorra ugyanis a téli nehéz táplálkozás után a gyomor nagyon is megkívánja a gyomorfajvitót. Másrészt ekkorra esik a legtöbb fertőző betegség, amittől a mohai ÁGNES-forrás a a gyermekeket és felnőtteket biztosan megóvja. Gyermekeknek ilyenkor mutatkoznak az angolkór tünetei, a melyeket a mohai ÁGNES-víz mérszartalmánál fogva megszüntet s végül tavaszra esik a legtöbb szülés, tehát ilyenkor van a legtöbb szoptató asszony is a kikknek a mohai ÁGNES-forrás fogyasztása azért fontos, mert ez a víz a tejelválasztást nagyban fokozza. Háztartások számára nagy üvegekben a mohai ÁGNES forrás különösen olcsón kapható.

— **A Ferencz József keserűvíz** az összes hashajtószereket természetes, erőteljesen oldó-ereje folytán túlszárnyalta már. Mint adag elégséges egy boros pohárral. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Irodalom és művészet.

— **Magyarok daloskönyve.** Ez a címre Dura Máté szerkesztésében legújabbán megjelent remek dalgyűjteménynek, amely a leg-szebb, legjobblegjobb legfelkapottabb szerelmi, dévaj-, hazafias-, bor-, elbeszélő- és katonadalok valóságos kincsesháza. A csinos kötet 2 korona bolti árban a „Pannonia” könyvkereskedésben kapható.

— **Drakula.** Brami Stoker e szenzációs tartalmu fantasztikus regénye, melynek első kiadása igen rövid idő alatt teljesen elfogyott, a „Pannonia” könyvkereskedésben 2 korona bolti árban kapható. Aki az érdekes regényeknek barátja, el ne mulassa ezen kitűnő angol regényt megszerezni.

— **Conan Doyle** Scherlock-féle detektiv történetek, 2—2 elbeszélést tartalmazó elbeszélést tartalmazó tetszetős csinos füzet a

„Pannonia” könyvkereskedésben 50 fillérért beszerezhető. Eddig a következő 10 füzet jelent meg: 1. A beryll-fejdisz története és Az eltűnt menyasszony. 2. A táncoló emberkék és a Cetvadász kalandjai. 3. Trevelyan doktor betege és A görög Tolmács. 4. Az arany szemüveg és Abbey-grangei gyilkosság. 5. A vöröshajúk szövetsége, Gyilkosság a Boscombe-völgyben és A rejtélyes völegény. 6. Ót narancsmag és A pettyes szalag. 7. A hat Napoleon és az elveszett hátvéd. 8. A nyomorék és az utolsó rejtély. 9. A ferdeszájú és A hampshirei mezei lak. 10. Scherlock Holmes megkerül és A kis lord eltűnése. Oly megkapóan érdekes történetek ezek hogy aki csak kezébe veszi, nem nyughatik, amíg valamennyit át nem olvasta.

— **A technika vívmányai** az utolsó 100 évben. Ilyen címen Hollós József és Pfeifer Ignác egy pompásan illusztrált nagy terjedelmű művet szerkesztett, amelynek tartalma minden művelt embert, főként iparost és kereskedőt nagyban érdekel. Könnyebb beszerzés végett a mű 32 füzetre osztott fel az egyes füzetek ára 60 fillér. Az első füzet megtekintés véget kívánatra bárkinek átadja a „Pannonia” könyvkereskedés.

— **Az ember** testi és lelki élete, egyéni és faji sajátosságairól szól Alexander Bernát és Lenhossék Mihály egyetemi tanárok „Az ember” című mély tudással irt jeles munkája, amelyet, — hogy mindenki által könnyebben hozzáférhető és beszerezhető legyen, — 50 filléres füzetekben árusítok. Az egyes füzetek hetenként jelennek meg. Érdeklődőknek az első füzetet megtekintésre készséggel átadja a „Pannonia” könyvkereskedésben.

— **Mamák könyve.** Egy kedves és jó könyv jelent meg a minap Torday Ferencz dr.-tól a Mamák könyve. A gyermekápolásról mond el hasznos tudnivalókat, a mellett oly kellemes olvasmány, mint egy érdekes novella s nem csekély erénye a dióhéjba szorított rövidege Benne van minden, amit egy anyának a gyermeke helyes ápolása körül tudnia kell. Ennek a könyvnek ott kellene lenni minden fiatal anya asztalán, minden ápolóné kezében és minden fiatal lány kelen-gyében. Benne van ebben minden, amivel magát tenger fájdalomtól és gyermekét kínos szenvedésektől megóvhatja. A Mamák Könyve a „Pannonia” könyvkereskedésben 3 korona bolti árban kapható.

— **Egyetemes regénytár.** Annyira megszorított manapság itthon is, külföldön is a regények száma, hogy az olvasó közönség nem tudja egyhamar, melyikhez nyuljon. Egy gyűjteményes sorozat az Egyetemes regénytár amely évek óta kedvelt olvasmánya a magyar közönségnek, gondosan összeválogatva adja a publikumnak a mai regényirodalom legjavát. A regénytár ösmert piros vászonkötésű kötetivel csakugyan országsszerte találkoztunk. Fő-érdeme e ma már 4000 kötetből álló sorozatnak, hogy gondosan összeválogatja regényeit a hazai- és a világ-irodalomból, közli a legérdekesebb és a legélvezetesebb műveket: gondosan kerülve az alsóbb rangú izlésre spekuláló írásműveket. Igazán a jó izlést szolgálja ez a gazdag sorozat s tekintettel arra is, hogy olcsón jussza a hazai és külföldi regényirodalom legjavát a közönségnek. Az Egyetemes Regénytár kapható a Pannonia könyvkereskedésben. Egy kötet ára kötte 1 korona.

— **Vizsgai jutalomkönyvek** tanári és ifjúsági könyvtári művek, — a középiskolai tanár egylet által kiadott Szenák-féle jegyzék-alapján — a „Pannonia” könyvkereskedésben.

Felölös szerkesztő: **Berinkei Bálint.**
Nyomatta a kiadótulajdonos: **Pannonia** könyvnyomda

Nyilt-tér.

Dr. Goldmann Béla orvos lakik Jókai-utca Szloboda ház, *rendel délelőt 8—9-ig, délután 2—4-ig.*

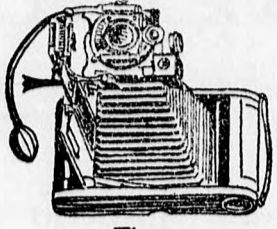
== Jókarban levő ==
gözcseplő garnitúra 5 lóerőre olcsó áron
eladó. Bővebbet a tulajdonosnál
Fogl Sándornál Hetény
Komárom megye.

Tanoncok fizetéssel
felvételnek a „Pannoniá”ban nevezetesen
1 tanonc a könyvnyomdába s 1 másik
a könyv és papirkereskedésbe. Cim:
Pannonia Komárom Baross-utca 74. sz

Harmonium egész új, gyönyörű
kivitelben **eladó.** Czim a kiadóban.

ELSŐ RANCU
FÉNYKÉPZŐGÉPEK
CSEKÉLY HAVI
Rieschli,
Goetz kodak,
Rodenstock-féle
kamrák
áREGETEK
ingyen és bér-
mentve.

PÉNZFIZETÉSEK
mészeket áron
Aufrecht és Goldschmid
fénképezési osztály
BUDAPEST VI., RENDKÉSZY-UT 17. SZ.
Részletek keresetek.

CSÉPLÉSI ÉS GAZDASÁGI CÉLOKRA

legjobban bevált

BENZIN MOTOROK

Ipari és malomhajtásra

legolcsóbb üzemi

Szivógázmotorok

legelőnyösebben kaphatók:

Beck és Gergely

motor- és gépgyárban

Budapest, V., Váci-ut 12. sz.

Üzletáthelyezés.

Van szerencsém a nagyérdemű közön-
ség b. tudomására hozni, hogy Megye-utca
572. szám alatt lévő jó hírnévnek örvendő

**selyem, kelme festő és
vegytisztító intézetemet**

Klapka-tér 139. szám, Fektor-féle czukrázda
mellé helyeztem át.

Megemlítem, hogy üzletem és műhelyem
a **legmodernebb alapon lett átalakítva és meg-
nagyobbítva** s így a nagyérdemű közön-
ség legmesszebbmenő igényeinek is képes vagyok
megfelelni.

Festésre vagy tisztításra elvállalok min-
denmü **uri-, női és gyermekruhákat, csipke
és tunisz függönyöket, bútorszöveteket, nap-
ernyőket, keztyűket** és mind e helyen fel nem
sorolt, de e szakmába vágó munkákat a leg-
jutányosabb árban és a legszebb kivitelben.
Festek vagy vegyileg tisztítok.

Vidéki megbízásokat a legrövidebb idő
alatt eszközölök.

Szíves pártfogókat kér

Milus János,

selyem, kelme festő és vegytisztító
Komárom, Klapka-tér.

Műhely: Nádor-utca 112. szám.

Tavaszi és nyári idény 1906. évre.

VALÓDI BRÜNNI SZÖVETEK

Egy szelvény ára 3-10 mtr. (K. 7-—, 8-—, 10-— job-
b) hosszu, teljes férfiöl. (K. 12-—, 14-— jobb —
tönyre elegendő (kabát, K. 16-—, 18-— finom —
nadrág és mellény) csak (K. 21-— legfinomabb —) val. gyártású

Egy szelvény fekete szalon öltönyre K. 20-—, valamint
feleltő szövetek, turista-loden, selyem-kangarm stb.
gyári árban az elismert szolid postógyári raktár útján

SIEGEL-IMHOF, BRÜNN.

Minták ingyen és bérmentve. Mintaszerinti szállításért felelős-
séget vállalok. A magánvevőre óriási előnyök hárulnak, hogy
szövetek fenti czegnél közvetlen gyári piacon rendelheti.

Mindenütt kapható.

Külföldi bélyegek

csomagokban, sorozatokban, egyenként a leg-
ritkább fajok is óriási választékban kiváló
olcsó áron kaphatók a „PANNONIÁBAN”.

Makulatur kilónkint
7 kr.-ért

kapható a „Pannonia” könyv- és papir-
kereskedésben, Baross-utca 74. szám.

Jó és olcsó, ideális és egyetlen a
Mária Joseph park közelében

Hotel Belvedere Wien

Remek kilátás a park, tó, sziget,
hid, barlang vizesés stb.-re.
Tiszti szállások. Villanyos megálló-
hely Fácán-utca sarkán.

Jelzálog Hitelügyi Intézet, Komárom.

Törlesztéses kölcsönök!

Van szerencsénk a „Nagyszabeni Földhitelin-
tézeti” kizárólagos képviseletében a t. háztulajdonosok és föld-
birtokosok szíves tudomására hozni, hogy a pénzügyi viszonyok alakulása folytán

törlesztéses kölcsönök

ujabban a következő kamatlábak mellett engedélyeztetnek:
**1000 koronától 30.000 koronáig terjedő köl-
csönöknél évi 4 1/4 % alap kamatra 30.000
koronánál magasabb kölcsönöknél évi 4 % alap
kamatra.**

A kölcsönök **készpénzben** fizettetnek ki! Magasabb
kamatu kölcsönök konvertáltak. — Minden ügy két hét alatt
elintéztetik.

Tisztelettel

Jelzálog Hitelügyi Intézet, Komárom
Vármegye-utca, 345. sz. (Megyeház mellett.)

3%

Magyar Jelzálogsorsjegyek

konverziója.

Felhívjuk a 3%-os Jelzálogsorsjegyek tulajdonosait, hogy sorsjegyeiket konvertálás végett **lehetőleg postafordultával** küldjék be alábbi címünkre.

A konverzió sorsjegytulajdonosokra nézve oly nagy **nyereséggel jár**, hogy annak elmulasztása által **érzékeny veszteséget szenvednek.**

A konverziót teljesen díjmentesen látjuk el.

A

Komáromvidéki Takarékpénztár R.-t. bankoszt.

Földbirtokos s gazda urak!

Van szerencsém tudomásul adni, hogy a legjobb minőségű **zsák és mindennemű ponyva eladását és kölcsönzését** a legjutányosabb árak mellett eszközölöm.

Gazdasági lópakrocok is nagy választékban legolesóbban kaphatók.

Kívánatra árjegyzékkel készséggel szolgálók.

Teljes tisztelettel

Grünwald Lajos,

zsák ponyva és lópakroc raktára.

Komárom. Baross-utca 76. szám.

Maitz-féle sörcsarnokkal szemben.

600 koronát jövedelmező nagy családi ház 6000 koronáért eladó. Bővebbet „PANNONIA“ könyvkereskedésben Komárom, Baross-utca 74. sz.

165 féle komáromi képeslap **165**

Kapható a „Pannonia“-ban Baross-u. 74.

MELSO MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR RÉSZEVÉNY TÁRSULAT
BUDAPEST

Legtökéletesebb rendszerű **gőzcséplőkészletek**,
ugyisintén **maréjárék** (uti-mozdonyok) cseplési,
ventilációs és szántási oxélokra (a mosdony után akasztott egy ölet fogó ekével).

Külön árjegyzékek mindennemű gazdasági gépekről!

Ceres

étel-zsir

kókuszdiókból
a legfinomabb a maga nemében
SCHICHT GYÖRGY „Ceres“ tápszerművek osztálya, Aussig E. m.

Ne olvassa!

hanem azonn. tegyen kísérletet a közismert **Steckenpferd-féle**

Liliumtejszappannal

Bergmann & Co.

Drezda és Tetschen a/E.

azelőtt Bergmanns Liliumtejszappan (2 törpével) mely megóvja arcát hófehér szeplőmentesnek, s gyengéd finom

szintűnek.

Kapható 80 fillérért,

Kovács Arisztid örökösai

gyógyszertárban Komárom.